ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
پنج‌شنبه • ۲۴ آبان ۱۳۹۷ • ۱۵ نوامبر ۲۰۱۸
۷ ربیع‌الاول ۱۴۴۰
شماره ۱۹۹۶۳
۱۱۸۶

به مناسبتِ روز کتاب و کتاب‌خوانی
نگاهی به برخی حرکت‌های خلاقانه فعالان حوزه کتاب

کتاب را به زندگی‌ات گره بزن

مناسبت روز

تصویر ذهنی ما از کتاب‌خوان‌ها چیست؟ آدم‌هایی با عینک‌های ته استکانی، زیاده‌گو و عموما خود شیفته که فکر می‌کنند با خواندن چهارجلد کتاب، علامه دهر شده‌اند و زمین‌وزمان را تحویل نمی‌گیرند؟ آدم‌هایی عیب‌جو که بقیه را به بی‌سوادی و نادانی متهم می‌کنند تا خرده‌دانایی‌شان را به رخ بکشند؟ با این تصویر، آدم‌های کتاب‌خوان، موجودات عجیبی هستند، در تعداد کم و با ادعای زیاد که می‌توان از دور آن‌ها را با انگشت نشان داد؛ آدم‌هایی که ترجیح می‌دهند کتاب خوانی، برتری شخصی‌شان باشد و چماقی برای کوبیدن بر فرق دیگرانی که کتاب نمی‌خوانند. شاید این تصویر، کلیشه‌ای و بدبینانه به نظر برسد اما در جوامعی که مردم کمتر کتاب می‌خوانند، خیلی وقت‌ها دور از واقعیت هم نیست. در حالی که در جوامع کتاب‌خوان، کتاب‌خواندن نه یک امتیاز ویژه برای پز دادن که یک رفتار عادی و تلاشی برای بالا بردن درک و شعور شخصی و اجتماعی و عمق دادن به کیفیت زندگی است. روی همین حساب، کتاب‌خوان‌های واقعی و حرفه‌ای، آدم‌هایی هستند که نه فقط از آن تصویر منفی فاصله دارند، بلکه با رفتار و فعالیت‌های شان بقیه را به کتاب خوانی علاقه‌مند می‌کنند. آن‌ها برای این که تجربه شیرینِ دوستی با کتاب را به آدم‌های دیگر بچشانند، دستِ به فعالیت‌های خلاقانه می‌زنند. امروز برای این آدم‌ها روز مهمی است، «روز کتاب و کتاب خوانی» و آغاز هفته کتاب. روزی که به بهانه آن به سراغ تعدادی از همین آدم‌های عشق کتاب رفته‌ایم که در فضای حقیقی و مجازی، وقت و انرژی می‌گذارند تا کتاب و کتاب‌خوانی را تبلیغ کنند. در کنارش، نگاهی داریم به تعدادی طرح خلاقانه درباره کتاب و کتاب خوانی که در کشورمان فعال است. اگر کنجکاوید از این طرح و فعالیت‌ها بیشتر بدانید، با ما همراه باشید.

پیج اینستاگرامی «باهم‌بخوانیم»

دورهمیِ جذاب کتاب‌خوان‌ها

اگر شما هم جزو آدم‌های کتاب خوانی هستید که به‌شکل هدفمند، هشتگ‌های مورد علاقه‌شان را دنبال می‌کنند تا به صفحات دوست‌داشتنی‌شان برسند و دوستان تازه با علایق مشترک پیدا کنند، بعید نیست به صفحه «باهم‌بخوانیم» برخورد کرده باشید. جایی که یک دانش‌آموخته علوم ارتباطات و عاشق ادبیات، زندگی روزمره شما را با کتاب پیوند می‌زند. آن‌قدر که اگر صفحه را دنبال کنید، خواهید دید، کتاب خوانی به بخشی از سبک زندگی‌تان تبدیل می‌شود. مخاطبان این پیج، قرار نیست در این صفحه معرفی کتاب بخوانند، آن هم به شیوه حوصله سربر همیشگی که یک نفر به‌عنوان متکلم‌وحده از یک کتاب بگوید و بقیه لایک بزنند. در «باهم‌بخوانیم»، دنبال کننده‌ها از طریق نوشتن کامنت و ارسال پیام به دایرکت ادمین پیج، کتاب خوانی‌های روزانه‌شان را با هم به اشتراک می‌گذارند، درباره محتوای کتاب‌ها و مجلات خوب نظر می‌دهند، از لحظات کتاب‌خوانی روزانه‌شان عکس می‌گیرند و شیرینی مطالعه را با دیگرانی که در این صفحه هستند به اشتراک می‌گذارند و همه این‌ها هر روز در قالب استوری‌های صفحه به نمایش در می‌آید. «محسن خسروجردی»، مبدع و مدیر خلاق این صفحه، بستری فراهم کرده تا عشق کتاب‌ها دور هم جمع شوند، همدیگر را بشناسند و با هم دوست شوند.

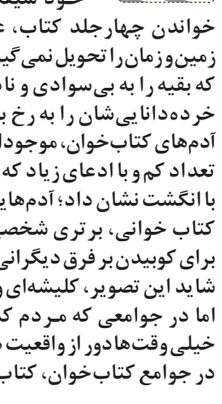

آدم‌هایی که به نظر محسن، بیشترشان از خودِ او کتاب‌خوان‌تر و باسوادترند و این صفحه برای او فرصتی شده تا از آن‌ها یاد بگیرد. محسن در گفت‌وگو با زندگی سلام می‌گوید این صفحه را راه انداخته چون به نظرش کتاب و نویسنده خوب نیاز به تبلیغ دارد و وقتی نویسنده خوب به هر دلیل از تبلیغات فراری است، خواننده خوب، باید کتاب او را تبلیغ کند. از طرف دیگر برای همه اهالی دنیای کتاب و کتاب‌خوانی، معاشرت با آدم‌هایی از جنس خودشان، جذاب‌ترین و انرژی‌بخش‌ترین قسمت راه‌اندازی چنین صفحه‌ای است. امتیاز اصلی صفحه «باهم‌بخوانیم» این است که تولید محتوا عموما بر عهده کسانی است که آن را دنبال می‌کنند.

پیج اینستاگرامی «امروز لی‌لی چی می‌خونه؟»

پیشنهادهای کتابیِ اشتهاآور

اگر از بیشتر افراد فعال در فضای مجازی بپرسید صفحه «امروز لی‌لی چی می‌خونه» را می‌شناسی؟ با هیجان و ذوق‌زدگی جواب می‌دهند: «بله!» و اضافه می‌کنند از موقعی او را می‌شناسند که هنوز اینستاگرام باب نشده بود و وبلاگ حرف اول را می‌زد. این یعنی قدمت فعالیت خلاقانه لی‌لی، زیادتر از این حرف‌هاست. لی‌لی که نام خلاصه‌شده «لیلا کرد» است، کسی است که از سال‌ها پیش شروع کرد به عکاسی‌های جذاب از کتاب‌هایی که می‌خواند. در واقع وجه شاخص فعالیت لی‌لی در وبلاگ و این روزها در صفحه اینستاگرامی‌اش، همین عکس‌های خوش‌رنگ و لعاب و زیبا بود که مخاطب را به خواندن کتابِ معرفی شده، تشویق و ترغیب می‌کرد. عکس‌هایی که نشان می‌داد برای هماهنگی عناصر موجود در قاب با محتوای کتابِ معرفی شده، فکر زیادی شده است و به نظر می‌رسید یک آدم عشق کتاب، همه انرژی و امکاناتش را جمع کرده است تا با تصاویر اشتها برانگیز، ولع خواندن را در مخاطبش برانگیزد. هر کدام از این عکس‌ها، به روایت خودِ لیلا و در گفت و گو با زندگی سلام، قصه‌ای دارند و گاهی برای پیدا کردن آن چه که با فضای عکس و حال و هوای کتاب جور در بیاید، وقت بسیاری گذاشته شده است. زندگی لی‌لی با کتاب پیوند خورده است، مخاطبانش خبر دارند که شغل او کتابداری است و البته یک کتاب‌خوان تمام‌وقت و حرفه‌ای. فالوئرهای پرشمار او، می‌دانند که این روزها به صورت حرفه‌ای مشغول ترجمه رمان‌هایی است که تاکنون به فارسی برگردانده نشده‌اند و تا امروز سه اثر ترجمه کرده است. لی‌لی در وبلاگش و حالا در اینستاگرام، کنار عکس‌های چشم‌نواز، پاراگرافی جذاب از کتاب را می‌نویسد، مشخصات کتاب را به شما می‌دهد و نقد شخصی‌اش را هم به آن ضمیمه می‌کند. این مسیر به شما این امکان را می‌دهد تا بتوانید کتاب‌های باب میل‌تان را کشف کنید، مزمزه کنید و اگر خواستید به سراغ‌شان بروید و آن‌ها را از کتاب فروشی بخرید. لی‌لی به عکاسی برای کتاب، به چشم یک کار حرفه‌ای و تخصصی نگاه کرده است و بعد از این همه سال لذت بردن از فعالیت‌هایش به عنوان مخاطب، سخت است تاثیر عمیق این تصاویر رنگارنگ و خلاقانه و قاب‌بندی‌های حرفه‌ای را روی میزان کتاب‌خوانی‌مان انکار کنیم.

پیج اینستاگرامی «کتاب‌های خوش‌شانس»

کتاب‌ها را دست‌به‌دست کن

بسیاری از آدم‌های دور و برمان، در خانه‌های خود تعدادی کتاب خوب اما مهجور دارند. کتاب‌هایی که سال‌هاست توی کشوها، تهِ کمدها یا در کارتن‌های داخل انباری منتظرند روزی دوباره در مقابل چشمانی مشتاق و کنجکاو، گشوده شوند. حالا بگذریم از این که برخی آدم‌های اهل مطالعه هم در قفسه‌های عریض و طویل خود کتاب‌هایی دارند که سال‌هاست کسی آن‌ها را نخوانده است. فارغ از این که صاحبِ این جور کتاب‌ها دیگر به آن‌ها نیازی ندارند، جایی که اشغال کرده‌اند هم باعث می‌شود فضای کمتری برای کتاب‌های جدید وجود داشته باشد اما ممکن است همه این کتاب‌ها در جای دیگری علاقه‌مندانی داشته باشند که منتظرند کتاب به دست‌شان برسد و آن را بخوانند. کار خلاقانه صفحه کتاب‌های خوش‌شانس، دقیقا همین است؛ رساندن کتاب‌های فراموش‌شده از شهری به شهر دیگر، از خانه‌ای به خانه دیگر، از دستی به دستِ دیگر. این پیج مثل یک پل، کتاب‌های خاک گرفته را تحویل می‌گیرد و با فروش آنلاین، به دست خریداران و علاقه‌مندان می‌رساند. شعارش هم این است: «کتاب‌ها خوش‌شانس‌اند، اگر بیشتر خوانده شوند.» عده بسیاری از طریق این صفحه، کتاب‌های نازنین‌شان را با قیمتی بسیار کمتر از قیمت فعلی کتاب، برای دیگر دوستان کتاب‌خوان در نقاط مختلف کشور فرستاده‌اند. این طوری کتاب‌ها به سفر می‌روند و به دست کسانی می‌رسند که خواهان‌شان هستند. آن وقت هم توی قفسه‌ها جا برای خرید کتاب‌های تازه باز می‌شود، هم صاحب کتاب‌ها با پولی که از فروش‌شان به دست آورده‌اند می‌توانند کتاب‌های تازه بخرند. از طرف دیگر آدم‌ها با خیال راحت‌تری کتاب می‌خرند، چون حتی اگر دوستش نداشته باشند، می‌توانند کتاب را از طریق صفحه کتاب‌های خوش‌شانس به دوستان دیگر بفروشند. صفحه کتاب‌های خوش‌شانس فقط کتاب نمی‌فروشد، کتاب معرفی می‌کند و یک باشگاه کتاب‌خوانی هم دارد برای کسانی که دوست دارند بیشتر بخوانند، بهتر بخوانند و کتاب‌خوان حرفه‌ای شوند.

پویش مردمی نذر کتاب

نذر آگاهی

هدف این است که کتاب‌ها خوانده شوند؛ نه یک بار که بارها؛ که هم ما رشد خواهیم کرد، هم طبیعت مجال بیشتری برای نفس کشیدن خواهد داشت. دیگر شکل و شمایلش خیلی مهم نیست؛ چه آن سرِ دنیا باشد به شکل سفرِ کتاب‌ها؛ چه این سرِ دنیا باشد به شکل نذر کتاب. نذر کتاب را اولین بار آقای حاجیِ آبادی، مدیر مسئول انتشارات هزاره ققنوس، در سال ۸۸ راه‌اندازی کرد. در این طرح، کتاب‌های انتخاب شده به‌صورت امانت در اختیار افراد قرار می‌گیرد نه به‌صورت رایگان؛ به این ترتیب که افراد باید این آثار را بعد از خواندن، در مکان‌های عمومی مثل مدارس، مساجد، کتابخانه‌ها، هیئت‌های مذهبی و دیگر اماکن فرهنگی برای مطالعه دیگران قرار دهند. نذر کتاب، که در ماه‌های محرم و صفر انجام شده، هدفش ترویج سنت نذری دادن برای یک محصول فرهنگی است و نمی‌خواهد کتاب‌ها در قفسه کتابخانه‌ها زندانی شوند. بانیان این طرح معتقدند: «برای ترویج فرهنگ مطالعه لازم نیست درخت قطع کنیم؛ لازم نیست به محیط زیست آسیب برسانیم؛ یادمان باشد هر کتاب خوب را چند نفر می‌توانند بخوانند؛ شما هم می‌توانید در این نذر شرکت و یک کتاب را نذر فرهنگ کشور کنید». مدیر انتشارات ققنوس، اعلام کرده است طی ۱۲ مرحله نذر کتاب، تعداد ۶۰ هزار جلد کتاب، نزدیک به ۷۰۰ میلیون تومان، به‌شکل نذری در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است و با محاسبه‌ای که انجام شده، برگزاری این طرح از قطع شدن تعداد زیادی درخت جلوگیری کرده است. نذر کتاب هنوز هم ادامه دارد و شما هم اگر دوست دارید در این طرح شرکت کنید، می‌توانید با مراجعه به سایت نذر کتاب، با راه‌های پیوستن به جمع خیران فرهنگی آشنا شوید.

بوکتاب، طرحِ اعتماد کتاب‌خوان‌ها به یکدیگر

بخوان و برگردان

«بی‌هیچ، کتابی قرض می‌دهیم؛ کاش بخوانی و کاش برگردانی». اولین بار جوانی به اسم حسین شاکری، طرحی را در مشهد راه‌اندازی می‌کند تا دیگران را در کتاب‌خواندن شریک کند. حسین کارش را با ۴۰ جلد کتاب شروع می‌کند و بدون این که از کسی پول یا مدرکی بگیرد، کتاب‌هایش را به مردم امانت می‌دهد، آن هم کنار خیابان! یکی دو روز اول، کتاب‌ها برنمی‌گردند اما بعد از آن نه‌تنها کتاب‌ها برگردانده می‌شوند بلکه مردم کتاب‌های جدید هم می‌آورند و به او هدیه می‌کنند. این گونه است که «بوکتاب، تلفیقی از بوک و کتاب» رفته‌رفته جان می‌گیرد و گسترده می‌شود. آن‌قدر که الان در بسیاری از شهرهای کشور یک عده جوان، بدون آن که از طرف نهاد و سازمانی حمایت شوند یا به دنبال مطرح شدن و سرِ زبان افتادن باشند، کتاب‌های شان را می‌برند توی پارک و کافی‌شاپ و کنار خیابان، تا به جای خاک خوردن، بارها و بارها خوانده شوند. بوکتاب این روزها، یک پیج اینستاگرامی هم دارد که برای اطلاع از جزئیات فعالیت‌هایش می‌توانید به آن مراجعه کنید.

جدول سخت [شماره ۴۷۰]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی

۱- کنایه از دچار وضع بدتر از وضع بد قبلی شدن است- خودرای ۲- از اختراعات ادیسون- نوعی باکتری میله‌ای‌شکل- از مشتقات آمونیاک ۳- شهر مدفن پروین اعتصامی- چاه‌جهنده- کلیپس- برگزیده ۴- سفیر- نوکر و خدمتکار- تباهی- انجمن هواپیمایی جهان ۵- ادویه پیتزا- ترس شدید- ماهر در دعوا ۶- وسیله حمل بار که به پشت خود رو بسته می‌شود- قدم- رها- سخنان بیمار تب‌دار- مقام و منزلت ۷- از نام‌های رنگین کمان- پروانه هواپیما- شریف بودن ۸- سوره چهل و دوم قرآن- گشت و گذار- گشاینده- از وسایل بازی کودکان در پارک‌ها ۹- ترک نکردن جایی- آبزی عظیم‌الجثه- شهری در کانادا- حرف دهن کجی ۱۰- نوعی کانی حاوی فلز مس- از آثار بلا منازع سینمای وسترن با کارگردانی هاوارد هاکس است- کبوتر صحرایی ۱۱- فرورفته- برجسته‌ترین اثر ویسنته بلاسکوایبانز، نویسنده اسپانیایی.

عمودی

۱- به ذهن افکندن- نقاب ۲- روز بیست و هشتم هر ماه شمسی در ایران قدیم- گناهکار ۳- شیوه و شگرد- شهری در سوئیس ۴- سرخ‌پوست‌های مهاجم آمریکای شمالی را می‌گفتند- قاضی ۵- رادیکال- بسیار درخشان ۶- وجود دارد- شهری در فرانسه- نظریه ۷- درخشان و تابان- آرامگاه ۸- میوه‌ای از خانواده بادام کوهی- بی‌مذهب ۹- باغبان- رویان ۱۰- ضمیر سوم- ستون فقرات- سطح شیب‌دار ۱۱- بزرگ‌تر از گردان- تندرست- حرف همراهی ۱۲- همدم و مونس- نوعی بیماری عفونی واگیردار ۱۳- زبان رسمی ایرانیان- از درجات نظامی ۱۴- ورزش یخ و چمن- چند حرف ۱۵- دویار همقد- اولین قسمت دستگاه گوارش- روشنایی ۱۶- آلودگی و ناپاکی- کوچه‌ای که فقط از یک طرف گذرگاه دارد ۱۷- گوشه‌ای در دستگاه همایون- آزمون ۱۸- میزبان المپیک ۱۹۸۴- رنگ موی فوری ۱۹- پشت سر کسی بدگویی کردن- منظومه حماسی ولتر درباره هنری چهارم ۲۰- برآمدگی منظم و متوالی- هیزم.

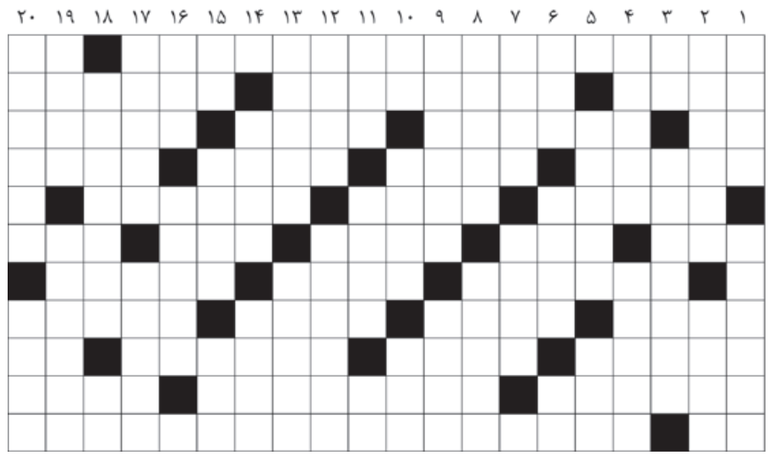

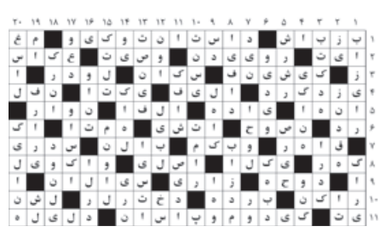

حل جدول شماره ۴۶۹

جدول متوسط [شماره ۷۲۶۰]

طراح جدول: مجید شادروح

افقی

۱- کاروان شادی- شهری در فارس- کم عرض ۲- واحد سطح- مخلوقات- راهرو- صومعه- زائوترسان ۳- سوره بیست و سوم قرآن مجید- رود خوزستان- آخرین توان- صاحب ۴- ماه تمام- جاودانگی- عضو سفارت ۵- برف افکن- پرنده آش سرد کن- دایر- تخیلی نویس فرانسوی- ساز شاکی ۶- چین و شکن- جای خلوت- پژواک- درخت انگور- نیرنگ ۷- رایحه- بیهوشی- فیلسوف یونانی- پسوند حفاظت- از انواع پارچه ۸- وسیله نقلیه قطبی- آتشگاه آهنگری- ضربه ۹- واحد طول انگلیسی- تعجب زنانه- مجموعه اشعار- صحرا ۱۰- رودی در اروپا- ساز تیره- دستار- مزد- راس ۱۱- اقامتگاه تابستانی- نیستی- عالِم به احوال و کیفیات روحی انسان

عمودی

۱- سقف دهان- هر نوع اقدامی که برای جلوگیری از بروز بیماری انجام شود ۲- نوعی یقه- بهشت شداد- فوری ۳- پاک و بی گناه- راز ۴- شتر مرغ آمریکایی- براندازی ۵- تابناک- به رو افتاده- سفیدترکی ۶- دریاچه حمام- عضو مجلس سنا ۷- مادر- صلیب- ضمیر جمع ۸- از عناصر شیمیایی- پایان- گلابی ۹- نوبت بازی- از حروف الفبا- قله زاگرس ۱۰- تنگه‌ای که دریای اژه را به مرمره پیوند می‌دهد- اضافی ۱۱- میوه تلفنی- از خوراکی‌های کودکان ۱۲- بخشی از پا- لحظه- پارچه دریایی ۱۳- از برونته‌ها- شناسه- پایتخت اروپایی ۱۴- بوی رطوبت- قمر- کجاست ۱۵- واضع نظریه تکامل- تیز ۱۶- حرف‌نداری- مسکوک نقره- پادشاهان ۱۷- آرزو- حمد ۱۸- اگر- سوار ۱۹- موی گردن اسب- عزم- پسوند شباهت ۲۰- مجموعه- پرستار خارجی

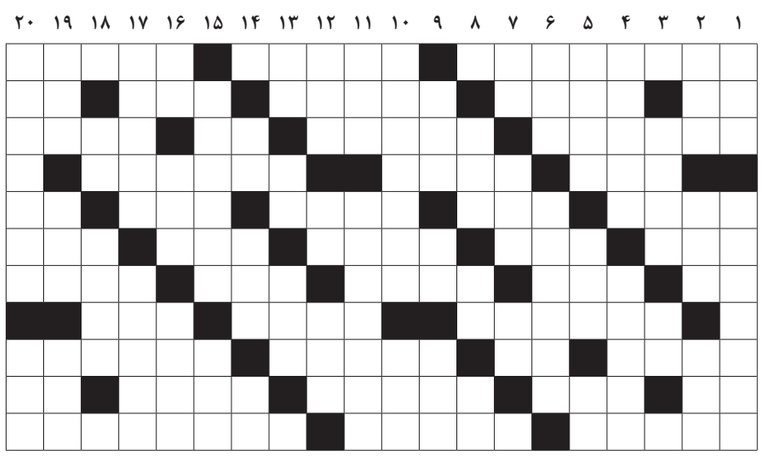

حل جدول شماره ۷۲۵۹